

اظهارات در حالی مطرح می‌شود که نه وزارت نیرو، نه سازمان محیط‌زیست تاکنون پاسخی به آن نداده و این عدد را تأیید نکرده‌اند.

اما حسین سرگزی، درباره این موضوع توضیح می‌دهد: «در معاهده میان ایران و افغانستان عنوان شده که حقیابه در سه محل تحویل داده می‌شود؛ محل تقاطع خط مرزی و رودخانه هیرمند، میل مرزی ۵۲ و میل مرزی ۵۳ که در هیچ‌یک از این سه محل ابزار سنجش نصب نشده و نصب آن بعد از ۵۰ سال مورد توافق قرار نگرفته. ازسوی‌دیگر میزان حقیابه براساس تقویم زمانی در طول سال و ماهانه باید تحویل شود، چون این سیلاب هیچ کدام از این مشخصات را ندارد، حقیابه به حساب نمی‌آید.»

▼ مصیبت «خاش‌رود» در راه است

یکی از کارشناسان مستقل که نخواست نامش در گزارش بیاید هم به هم‌میهن توضیح می‌دهد که برای زنده‌ماندن تالاب هامون عدد‌های مختلفی گفته می‌شود، اما آخرین عددی که در این خصوص مطرح شده، سالانه حدود چهار میلیون مترمکعب آب برای هر سه تالاب ساپوری، هیرمند و پوزک است تا حیات اکولوژیک آنها حفظ شود. او می‌گوید: «اگرنگاه خوش‌بینانه داشته باشیم، آقای سلاجقه اشتباه لفظی داشته‌اند و احتمالاً منظورشان ۵۰ درصد از هامون ساپوری بوده است که یکی از تالاب‌های سه‌گانه در مرز ایران و افغانستان است که بخش عمده تغذیه آن از طریق رودخانه فراه‌رود انجام می‌شود. ما امسال در این رودخانه بارش‌های بسیار خوبی داشتیم، اما از آنجایی که هنوز سد بخش‌آباد تکمیل نشده و فاز اجرایی خود مخزن سد اجرا نشده، همچنان امکان مهار آب از سوی افغانستان وجود ندارد و آب قابل توجیهی وارد هامون ساپوری شده است.»

او ادامه می‌دهد: «آخرین تصاویر ماهواره‌ای مربوط به این تالاب‌ها نشان می‌دهد که همچنان تالاب‌های بین‌المللی هامون به غیر از ساپوری، هامون هیرمند و پوزک تقریباً خشک هستند و مسئله مهم‌تری که رسانه‌ها به نوعی از کنار آن رد می‌شوند، بحث آب بسیار عظیمی است که از سد کمال‌خان به سمت‌شوره‌زار گودزره منحرف شده است. آخرین تصویر نشان می‌دهد که حجم آبی که امسال به سمت این منطقه منحرف شده به‌مراتب بیشتر از سال ۱۴۰۰ است و حجم بارش هم بیشتر بوده است. آب تا روز چهارشنبه به سمت گودزره در حال منحرف‌شدن بود. سکوت رسانه‌ها در برابر این حجم عظیم آب منحرف‌شده به سمت گودزره واقعاً عجیب است.»

به گفته او، اگر آبی که به سمت گودزره منحرف شده، به سمت تالاب‌ها جریان پیدا می‌کرد، بدون شک امسال بخش زیادی از این تالاب‌ها پر می‌شد. با توجه به تصاویر ماهواره‌ای می‌توان تخمین زد که بیش از دو میلیارد مترمکعب آب به سمت گودزره رفته است؛ چون دو سال پیش گفته می‌شد که حجم آب سرازیر شده به سمت گودزره دو میلیارد مترمکعب است و می‌توان گفت که فعلاً سد کمال‌خان به مانعی بر سر احیای تالاب‌های هامون تبدیل شده است.» این کارشناس به تبعات ساخت سد خاش‌رود هم اشاره می‌کند: «رودخانه خاش‌رود در حوضه آبریز هامون قرار دارد و اگر این سد ساخته شود، آب وارده به سمت تالاب‌ها کمتر می‌شود. از سوی دیگر اگر ساخت سد بخش‌آباد هم روی رودخانه فراه‌رود تکمیل شود، همین میزان آبی که به هامون ساپوری وارد شده، وجود نخواهد داشت.»

▼ تعریف حقیابه مشخص است

وکنش به سیلاب واردشده به هامون ساپوری و اظهارات

یکی از اهالی ساکن حاشیه تالاب:

ما در دوسال گذشته

تا آخر ماه بهمن

گردوخاک داشتیم، در

خانه که نمی‌توانستیم

نفس بکشیم، بیرون

از آن هم شاید یک تا

دو متر دید داشتیم.

ما کنار تالاب زندگی

می‌کنیم و نقطه اوج

گردوخاک همین

جاست. هر سال هم

این اتفاق می‌افتد.

قبلاً می‌گفتند این

گردوخاک ۱۲۰

روزه است، ولی

حالا تمام سال آن

را می‌بینیم، معمولاً

هم از اردیبهشت‌ماه

شروع می‌شود، چند

روز پیش هم بار دیگر

گردوخاک داشتیم.

بیماری‌های تنفسی

زیاده شده، وقتی با

طوفان گردوخاک بلند

می‌شود، می‌بینیم که

درمانگاه‌ها و خانه‌های

بهداشت شلوغ می‌شود

رئیس سازمان محیط‌زیست، از سوی نمایندگان استان هم ادامه دارد. فداحسین مالکی، نماینده زاهدان و سفیر اسبق ایران در افغانستان به هم‌میهن می‌گوید: «من از اظهارنظر آقای سلاجقه تعجب کردم، چون منطبق با واقعیت نیست. حقیابه و سیلاب تعریف مشخصی دارند. حقیابه جنبه‌های بین‌المللی دارد و کشور افغانستان باید طبق پروتکل‌های بین‌المللی حقیابه ایران را بدون هیچ چشم‌داشتی بپذیرد. آبی که در این چند روز وارد سیستم است، سیلاب است و افغانستان نمی‌توانست آن را کنترل کند.»

او ادامه می‌دهد: «آقای سلاجقه باید علاوه بر آبی که وارد چاه‌نیمه‌ها می‌شود، موضوع سهم دریاچه هامون را هم بپذیری کند. دولت‌های قبلی افغانستان، کاملاً متوجه بودند آبی که به سمت گودزره می‌رود، باید به سمت هامون هدایت شود. این روند برای هر دو کشور هم اشتغال‌زا بود. از نظر عرف بین‌المللی و اسلامی درست نیست آبی که باید وارد منطقه شود، به شوره‌زارهای گودزره هدایت شود. آبی که پشت سد کجکی وجود دارد، لحظه‌به‌لحظه رصد می‌شود. ما در سال‌های گذشته به‌شدت پیگیر آن بودیم، اما با اینکه آب در پشت سد‌ها بود، حقیابه ایران داده نشد.»

مالکی به گفته‌های سفیر ایران در افغانستان هم اشاره می‌کند: «شنیدم که سفیر ما هم از وزیر طالبان تشکر کرد که حقیابه را داده‌اند، از او خواستم تا گفته خود را اصلاح کند. ما در منطقه هستیم و این موضوع را رصد می‌کنیم. واقعیت‌ها را نباید با مسائل سیاسی معاوضه کرد. زمانی باید به حقیابه اشاره شود که آب از سد کجکی طبق پروتکل وارد منطقه شود. ممکن است در آینده، افغانستان بگوید که خود مسئولان شما گفته‌اند

آبی که در چند روز گذشته وارد شده، حقیابه بوده است.»

نماینده زاهدان در مجلس به رایزنی‌های وزارت خارجه و کمیساریای آب و وزارت نیرو در افغانستان در خصوص حقیابه اشاره می‌کند و می‌گوید: «مانی که طالبان روی کار آمد، مشکل اساسی ما شروع شد؛ چون آنها قائل به پروتکل‌های بین‌المللی نیستند. موضوع را در کمیسیون امنیت ملی هم مطرح کردیم، دستگاه‌های امنیتی به‌صورت مرتب با طالبان رایزنی می‌کنند تا به هر طریق ممکن، این حقیابه داده شود.»

▼ روایت ساکنان از زندگی در حاشیه تالاب

«شاید آب به ۲۰ تا ۲۵ درصد مساحت آن وارد شده باشد، از سمت شمال می‌آید و آن هم سیلاب است. تالاب تغییراتی

دوشنبه ۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۳

سال سوم، شماره ۴۹۹

www.hamhianonline.ir

داشته اما محسوس نبوده است. این دوستان هم تا سیلابی جاری می‌شود، می‌گویند چند میلیارد مترمکعب آب وارد منطقه شده، درحالی‌که این آب جاری شده، سیلاب بوده و افغانستان نمی‌توانست آن را کنترل کند. بنابراین به سمت ما آمده است.»

این روایت کوتاه و میدانی از زبان ساکنان روستاهای نزدیک به هامون صابری است که می‌گویند سیلاب وارد تالاب شده، اما چشمگیر نیست؛ روستاهایی که بخش زیادی از آنها از اواسط دهه ۷۰ و هم‌زمان با آغاز خشک‌شدن تالاب هامون کم‌کم از جمعیت خالی شدند، صیادی و کشاورزی از بین رفت و جای آن را مشاغلی گرفت که به تالاب ارتباطی نداشت. امیر صیادی از ساکنان یکی از روستاهای حاشیه تالاب ساپوری است؛ روستای «فقیرلشکری» که در بخش مرکزی شهرستان نیمروز در شمال زابل و با فاصله بسیار کمی از تالاب قرار دارد. او می‌گوید: «این وضعیت از اواسط دهه ۷۰ شروع شد و تا قبل از آن زندگی خوب بود. کسی دنبال کاری در جای دیگری نبود. آب بود، کشاورزی بود، کار خودمان بود. گندم، جو، هندوانه و خربزه می‌کاشتند. یک چاه داشتیم در حیاطمان که آبش شیرین بود و اهالی می‌امدند از آب استفاده می‌کردند. حالا هم از اوایل دهه ۸۰ که لوله‌کشی شد، آبش از چاه نیمه‌ها تامین می‌شود.»

او می‌گوید که آب از سمت هامون ساپوری افغانستان آمده، اما انقدر نیست که رئیس سازمان محیط‌زیست گفته، او ادامه می‌دهد: «ما می‌گوییم در حد مرطوب‌سازی است.»

صیادی -مانند بسیاری از اهالی روستا- بعد از خشکی هامون شغلش را تغییر داد. اوایل دهه ۸۰ حصیربافی می‌کرد و به شهرهای مختلف و کشورهای دیگر هم صادر می‌شد، اما حالا دیگر این نوع در منطقه نمی‌روید و باید از شهرهای گلستان خریداری شود، البته اگر صاحبان زمین‌های کشاورزی به آنها اجازه دهند. «من کشاورز بودم، ماهیگیری می‌کردم و حصیرباف بودم. شاید نشنیده باشید که اینجا حصیر هم می‌بافتند، آن هم با گیاهی بنام لوخ که به زبان محلی به آن می‌گویم «خلک» یا همان «لویی» به فارسی. کار ما این بود که با این گیاه در مترها بالا، پرده می‌دوختیم. تا اوایل دهه ۸۰ کار ما همین بود. نه‌تنها این محصولات را به شهرستان‌ها می‌فروختیم، بلکه به کشورهای اطراف خلیج‌فارس هم صادر می‌کردیم؛ کویت، قطر، عمان، عراق و ترکیه. اما حالا مجبوریم از سمت گرگان، آزادشهر و مازندران نوعی نی بیاوریم، آن هم با هزار بدبختی که کسی به ما گیر ندهد. قبلاً بی‌صاحب بود، الان باید به صاحبان زمین هزینه بدهیم و بیاوریم، ولی کیفیت «خلک» قبلی را ندارد. الان هم در باغ‌رستوران، بوم‌گردی یا پارکینگ‌ها برای ساخت سقف از آن استفاده می‌شود. اگر آب باشد، هم کشاورزی داریم، هم ماهیگیری.»

او ادامه می‌دهد که از این روستا شاید بیش از ۱۰۰ خانوار رفته‌اند، اما تعدادی هم برگشته‌اند. از خانواده خودش دو برادر کوچ کرده‌اند؛ یکی به زاهدان و یکی به یزد. کشاورزی دیگر در روستا وجود ندارد و تعدادی از اهالی با بخشی از سال را حصیر می‌بافند، یا جوان‌ترها سوخت‌بری می‌کنند: «کشاورزی که دیگر تعطیل شده و تعداد کمی هم حصیربافی می‌کنند. شاید سه تا چهارماه بتوانیم این کار را انجام دهیم. باقی ماه‌های سال هم بعضی از مردم برای میوه چینی به ساری یا گرگان، شاهرود یا کرمان می‌روند. خودم سال ۹۵ برای کار در کارخانه به مشهد رفتم و دو سال آنجا ماندم.»

نزدیک بودن به تالاب، دیگر برای آنها نعمت نیست و در غیاب آب، تنها گردوخاک برای اهالی باقی مانده است. اتفاقی که با بادهای موسمی تکرار می‌شود و دیگر پدیده نیست و به بحران خاص سیستان تبدیل شده: «ما در دوسال گذشته تا آخر ماه بهمن گردوخاک داشتیم، در خانه که نمی‌توانستیم نفس بکشیم، بیرون از آن هم شاید یک تا دو متر دید داشتیم. ما کنار تالاب زندگی می‌کنیم و نقطه‌ه اوج گردوخاک همین جاست. هر سال هم این اتفاق می‌افتد. قبلاً می‌گفتند این گردوخاک ۱۲۰ روزه هست، ولی حالا تمام سال آن را می‌بینیم. معمولاً هم از اردیبهشت‌ماه شروع می‌شود، چند روز پیش هم بار دیگر گردوخاک داشتیم. بیماری‌های تنفسی زیاد شده، وقتی با طوفان گردوخاک بلند می‌شود، می‌بینیم که درمانگاه‌ها و خانه‌های بهداشت شلوغ می‌شود.»

خبرسازان

گلایه منتظری

از افزایش پرونده‌های خانواده

محمدجعفر منتظری، رئیس دیوان عالی کشور گفت: «کلیات طرح اصلاح موادی از قانون آیین دادرسی مدنی و کیفری در کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس تصویب شده است و پیگیر هستیم که در این مجلس به تصویب نهایی برسد.» به گزارش ایرنا، او گفت: «آمار وارده پرونده‌های خانواده مناسب نیست، به‌طوری‌که وارده پرونده‌های ما در این زمینه فقط در فروردین‌ماه بیش از ۸۰۰ فقره بوده است که بخش عمده آن مربوط به اختلافات خانوادگی و طلاق بوده است و باید در این زمینه چاره‌اندیشی شود.» او ادامه داد: «این دو مسئولیت اطلاق دارد و عملکرد صحیح و ضابطه‌مند در این زمینه، با تعریف درست از نحوه نظارت یا اصلاح قانون و اصلاح روش‌ها و اصلاح ساختار ممکن خواهد بود، چنانچه قضات در این رابطه پیشنهادهاتی در منظور پیشبرد هرچه بهتر امور دارند، ارائه دهند.»

طرحی برای سه‌طبقه شدن ونک

حمید جوانی، شهردار منطقه ۳ تهران درباره سه‌طبقه کردن میدان ونک گفت: «طرح طبقه‌زیرین میدان ونک، تونلی است که توسط حوزه معاونت فنی و عمران طراحی شده و مطالعات آن انجام شده است. تونلی که از بزرگراه حقانی (زیر چهارراه جهان کودک، زیر میدان ونک) به‌سمت ملامصدرا وصل می‌شود.» به گزارش ایسنا، او گفت: «باتوجه به مترو، یک طبقه هم‌زیر مترو طراحی شده است. این موضوع در حال مطالعه است. کارهای مطالعاتی قرار است که امسال انجام شود و بعد از مطالعه، درصورتی‌که جوابگو باشد وارد فاز اجرا می‌شود.» شهردار منطقه ۳ تهران در پاسخ به این پرسش که آیا این مطالعات به شورا ارائه شده است؟ گفت: «هنوز مطالعات نهایی نشده است. جلسه‌ای را با مشاور طرح و مشاور مترو داشتیم. طرحی را مبنی بر دوطبقه کردن تونل مترو آوردند که یک‌طبقه مترو و یک‌طبقه سواره باشد.»

طرح پلیس فتا برای بر خورد با لایوهای مستهجن

وحید مجید، رئیس پلیس فتای فراجا گفت: «با اجرای طرح عملیاتی پیش‌دستانه علیه جرائم اخلاقی و مغایر با شئونات اسلامی، اجتماعی و فرهنگی شامل لایوهای مستهجن و تولید محتوای مبتذل و مدلینگ، گردانندگان، مدیران و اعضای ۱۰ نشانیگاه سایبری فعال شناسایی شدند و مورد اقدام عملیاتی و قضائی قرار گرفتند.» براساس گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی پلیس فتا، او گفت: «از ابتدای سال جاری تاکنون تعداد ۹۸۳۵ نارنما نیز مورد رصد عام قرار گرفتند که با بررسی اطلاعاتی سایبری روی ۳۸۴۲ فقره نارنمای مشکوک، تعداد ۱۷۶۵ مورد مجرمانه مشاهده شد که از این تعداد ۷۶۵ مورد با تذکر تلفنی و با همکاری هموطنان تمام محتوای نامناسب مسدود شد و مابقی برای سیر مراحل قانونی به مراجع قضایی معرفی شدند.» مجید گفت: «با بررسی‌های صورت‌گرفته، شبکه اجتماعی اینستاگرام با بیش از ۹۱ درصد، گمان‌کن بیشترین حجم آلودگی جرائم غیراخلاقی را به خود اختصاص داده است.» مجید از مردم خواست که همچون گذشته در صورت مشاهده موارد مشکوک و مجرمانه، موضوع را به پلیس اطلاع دهند.